

3. L'OFERTA HORÀRIA DE TERRASSA A PARTIR DE TRES BARRIS

3.1. Els horaris del comerç

3.1.1. El marc legal

El marc legal espanyol queda definit per la llei 1/2004, de 21 de desembre, d'horaris comercials (BOE, 2004). És la més recent en aquest àmbit i es va establir amb l'objectiu de promoure unes condicions adequades de competència en el sector comercial i per contribuir a la millora de l'eficiència del comerç minorista. Un aspecte destacable i innovador de la llei és la preocupació per la conciliació de la vida laboral i la vida familiar dels treballadors del sector del comerç, deixant que cada Comunitat Autònoma adequi els seus horaris a les característiques pròpies del seu sector comercial.

D'entre els articles que conté la llei destaquem els següents aspectes, que són els més directament relacionats amb els horaris:

- Llibertat d'horaris. Cada comerciant estableix lliurement l'horari d'obertura i tancament, els dies festius d'obertura, així com també les hores diàries d'obertura del seu comerç.
- Les comunitats Autònomes són competents en la regulació dels horaris d'obertura i tancament, en els seus àmbits territorials, tenint en compte els principis generals d'ordenació de l'economia.
- Les Comunitats Autònomes no poden restringir l'activitat comercial en el conjunt de dies laborables a menys de 72 hores. El nombre de diumenges i festius que es pot obrir seran 12 com a mínim. Tot i això, les CCAA poden reduir-ho fins a 8 segons les necessitats comercials. De la mateixa manera, no es pot limitar l'obertura d'aquests dies a menys de 12 hores.
- En el cas de certs establiments: pastisseries, floristeries, plats preparats, venda de carburant, establiments d'estacions de servei... tenen llibertat total per establir els seus horaris en tot l'àmbit estatal. En el cas d'establiments diferents als esmentats amb superfície útil inferior a 300 m², o 150 m² en el cas de que siguin d'alimentació o d'ús quotidià, s'estableix també un plena llibertat d'horaris. Els estancs i les farmàcies es regeixen per la seva normativa específica.
- Les Comunitats Autònomes poden establir sistemes de sancions per a les infraccions en relació al calendari i a l'horari comercial.

A Catalunya aquest marc legal estatal quedarà ràpidament complementat amb la Llei 8/2004, de 23 de desembre d'horaris comercials, modificada posteriorment per la Llei 17/2005 de 27 de desembre (DOGC, 2004, 2006). En aquesta llei el Govern i el Parlament de Catalunya defensen la seva autoritat per exercir les competències que els atorga l'Estatut d'Autonomia en matèria de comerç interior i expressen la necessitat de preservar el model comercial català, caracteritzat per l'equilibri establert entre els diferents tipus de comerç detallista i la forta presència de les PIME (petites i mitjanes empreses) en el teixit urbà. Destaca l'èmfasi per mantenir el comerç urbà de proximitat, com un element clau en el desenvolupament de la societat catalana, ja que fa que les ciutats siguin més conviviales i segures, a la vegada que creen llocs de treball autònoms. És per això que és molt important establir unes regulacions dels horaris comercials que permetin atendre les necessitats de la població, tant dels que compren, com les pròpies dels comerciants, que necessiten conciliar la vida laboral i la familiar. En aquest marc la llei catalana intenta actuar establint noves normatives, en relació a la llei estatal, que permetin assolir els objectius esmentats.

A diferència de la llei estatal, que compta amb sis articles, la llei catalana en contempla catorze, tot i que només els quatre primers estan dedicats a establir la normativa i la resta es consagra al règim sancionador. El primer regula l'horari general establint una sèrie de normes limitatives d'hores, dies... mentre que l'article segon enumera els casos que queden exclosos d'aquest horari general, com per exemple les pastisseries, estacions de servei o farmàcies entre altres. La llei també contempla en el seu article tercer quins són els criteris per determinar els municipis turístics, que també tenen un tractament especial. L'article quart determina l'obligatorietat de fer públic l'horari comercial de l'establiment. Finalment els articles del cinc al catorze estan dedicats a tipificar les infraccions a la llei i establir les corresponents sancions i règims d'inspecció, àmbit en el que es preveu la participació dels Ajuntaments.

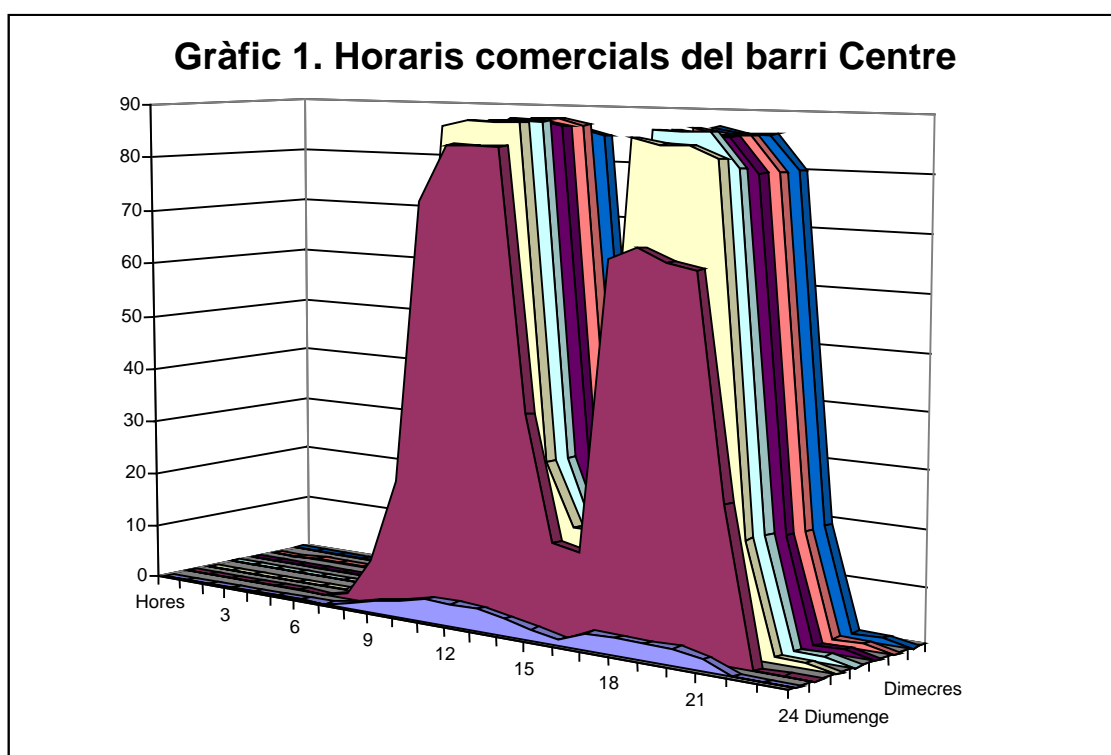
3.1.2. Oferta i horaris comercials a Terrassa

Oferta comercial al barri Centre:

El barri Centre de Terrassa ofereix una elevada concentració de comerços de tots els sectors, que donen servei a les persones residents al barri, però també al conjunt de la ciutadania de Terrassa que va al barri Centre per gaudir d'una oferta comercial més àmplia. Per analitzar l'oferta horària del sector del comerç s'han recollit concretament els horaris dels establiments localitzats en els principals eixos comercials del barri. Concretament inclourem en l'anàlisi els establiments comercials dels següents carrers: Rambla Ègara, Sant Pere, Gavatxons, Major, Camí del Fondo i Nord (vegeu el Mapa 2 a continuació).

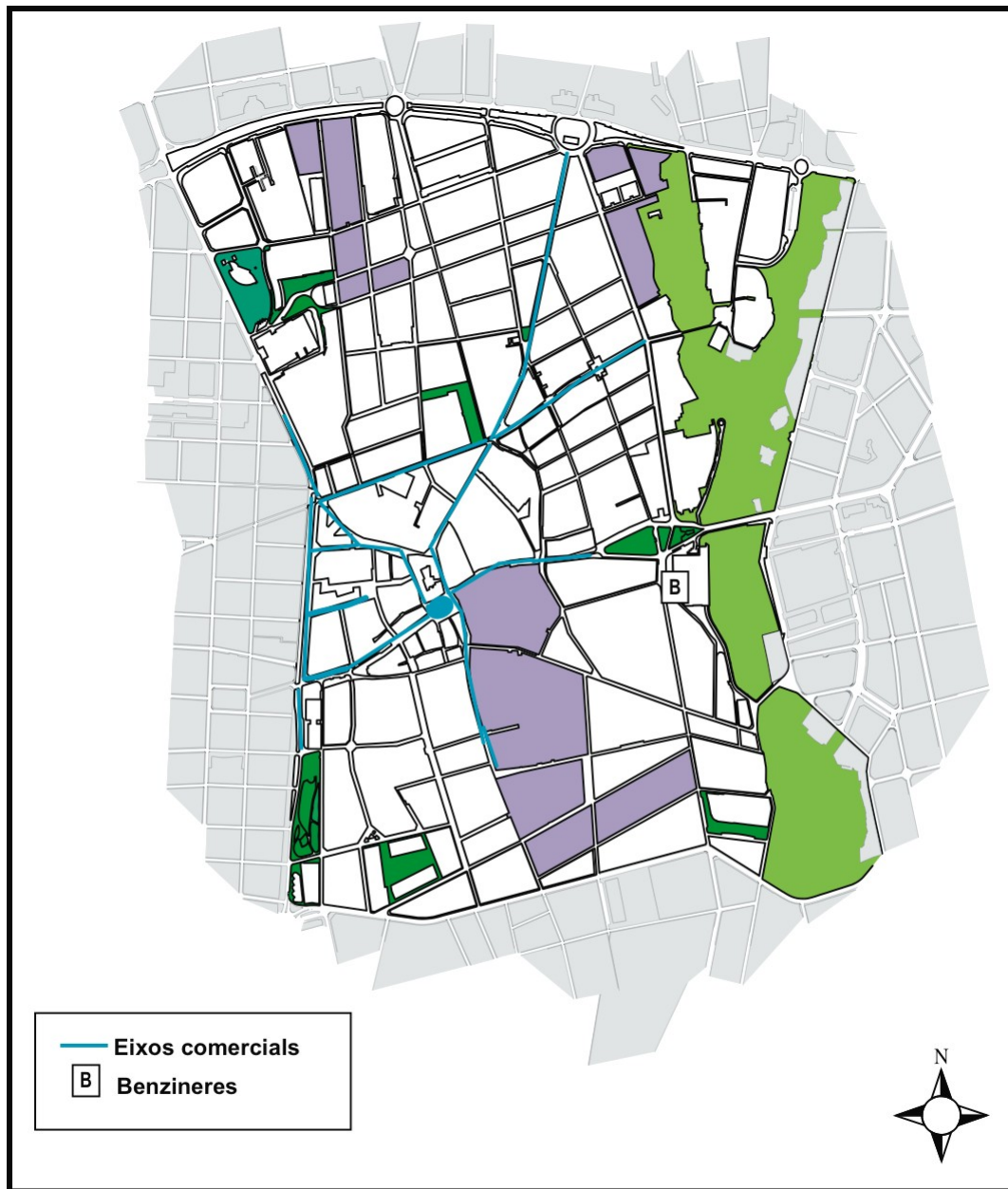
El perfil comercial del barri del Centre presenta molta diversitat i per tant també són força diversos els horaris oferts. Els comerços alimentaris són els que obren les seves portes més aviat. En concret, les fleques, que tenen obertura de cara al públic a partir de les set del matí i, en moltes ocasions, són aquestes botigues les que resten obertes al migdia i alhora les que tanquen més tard, al

voltant de les nou del vespre. També trobem el Mercat de la Independència, que obre al voltant de dos quarts de vuit del matí i tanca a les dues del migdia, amb l'excepció de dijous i divendres en que es manté obert a la tarda i el dissabte que tanca a les tres. Els supermercats fan horaris continuats de gairebé dotze hores diàries al llarg de la setmana. D'acord amb el que marca la normativa legal abans mencionada els comerços analitzats al barri del Centre romanen tancats entre les deu del vespre i les set del matí. Altres comerços destacats, ja que molts d'ells es troben oberts tot el dia, són les botigues de roba, i els centres d'estètica i perruqueria. En el cas de la resta de comerços, en general tots segueixen la mateixa pauta: obren a partir de dos quarts de deu o les deu, tanquen per un espai de dues a tres hores en la franja de migdia compresa entre les dues i les cinc, aproximadament, i al capvespre tanquen entre dos quarts de nou i les nou.

Si fem una anàlisi de la variació d'horaris a mesura que avança la setmana, es veu clarament com a partir de divendres a la tarda es produeix una lleugera reducció de comerços oberts, que s'intensifica molt el dissabte a la tarda. Tot i que l'obertura en diumenges i festius està limitada per llei a vuit dies anuals, en el cas de certs establiments poden obrir aquests dies. En concret són establiments d'alimentació: xurreries, llaminadures, fleques... comerços que mantenen el fil de vida del comerç al barri o a la ciutat. Tot i això, segons la llei catalana d'horaris comercials, els dies 1 de gener, 1 de maig, 11 de setembre i 25 de desembre, tots els comerços sense excepció han de romandre tancats. Aquests resultats es poden veure amb detall a la taula A1 dels annexos i de forma sintètica al gràfic 1.

Mapa 2. Localització dels principals eixos comercials del barri Centre

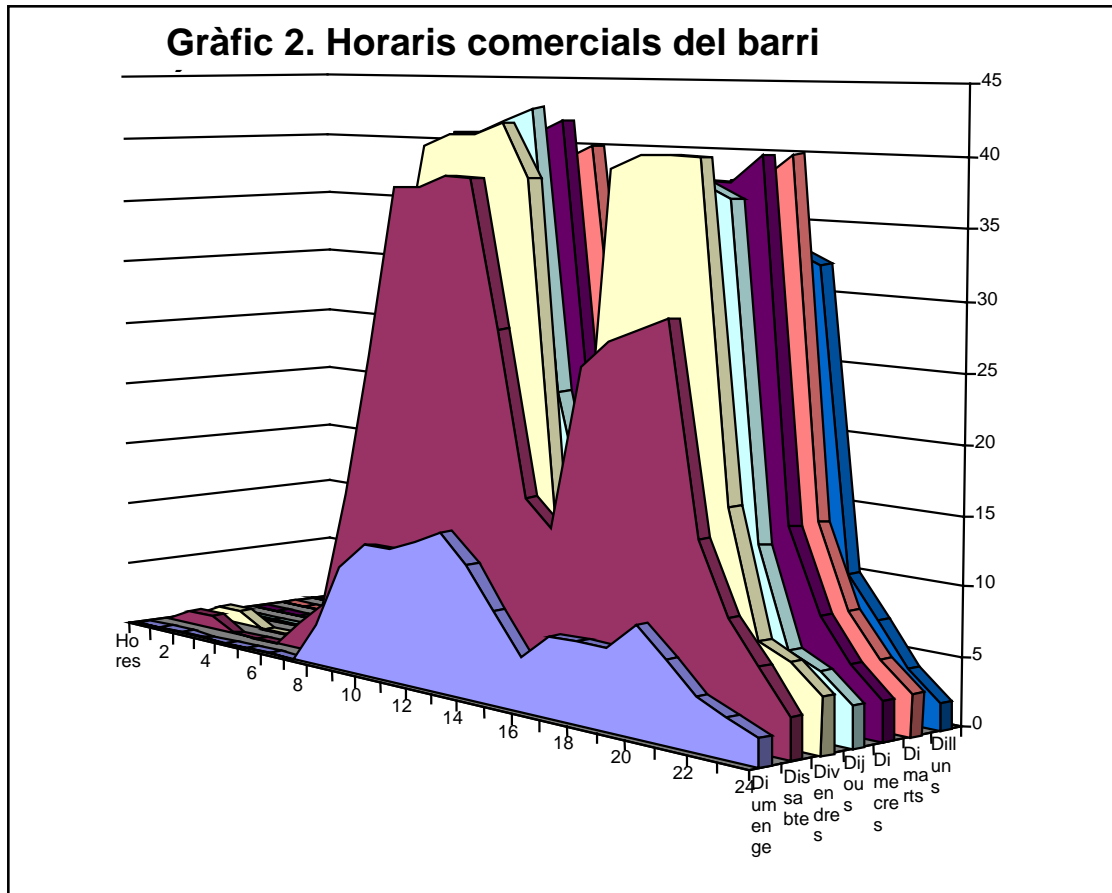
Font: Elaboració pròpia a partir de les bases cartogràfiques del Servei de Cartografia de Terrassa

Oferta comercial al barri Ègara:

Per analitzar l'oferta horària del sector del comerç s'han analitzat els horaris dels comerços localitzats en els principals eixos comercials del barri. Concretament inclourem en l'anàlisi els establiments comercials dels carrers Periodista Grané, Renaixement, Carretera de Castellar, Granada i Bisbe Castelltort, que configuren els eixos comercials destacats al Mapa 3.

Al barri d'Ègara hi ha molta diversitat en els horaris i calendaris comercials oferts atès que els establiments no segueixen una pauta comuna, ni en el temps d'obertura durant el dia, ni tampoc entre els diferents dies de la setmana.

Pel que fa a l'horari d'obertura, el comerç alimentari és el més matiner. Concretament les fleques obren a partir de les set del matí i a continuació hi trobem altres botigues com fruiteries, carnisseries, papereries o perruqueries. Posteriorment, fins a les deu del matí es van obrint la resta de comerços. Pel que fa al migdia, només els supermercats, els establiments d'hostaleria i alguna fleca es mantenen oberts, la resta torna a obrir les seves portes a partir de les cinc de la tarda, majoritàriament, i tanquen al voltant de dos quarts de nou. La diversitat horària que caracteritza aquest barri afavoreix els seus residents, que d'aquesta manera disposen de major accessibilitat a l'oferta comercial.

El cap de setmana s'observa una reducció significativa en l'horari, que comença a fer-se notar el dissabte a la tarda, i que pren major importància el diumenge a la tarda. Tot i això, en comparació amb d'altres barris, hi ha un nombre significatiu de comerços que es mantenen oberts el diumenge. Aquests serien sobretot comerços alimentaris i alguna fleca, que es manté oberta fins al migdia del diumenge, supermercats, alguna botiga especialitzada (rellotgeria, botiga de màgia) i els establiments d'hostaleria de manera més generalitzada. Aquests resultats es poden veure amb detall a la taula A2 dels annexos i de forma sintètica al Gràfic 2. Finalment als mapes A7-A12 dels annexos trobareu la seqüència de comerços oberts a diferents hores del dia als eixos comercials del barri Ègara.

Mapa 3. Localització dels serveis del Barri Ègara

Font: Elaboració pròpia a partir de les bases cartogràfiques del Servei de Cartografia de Terrassa

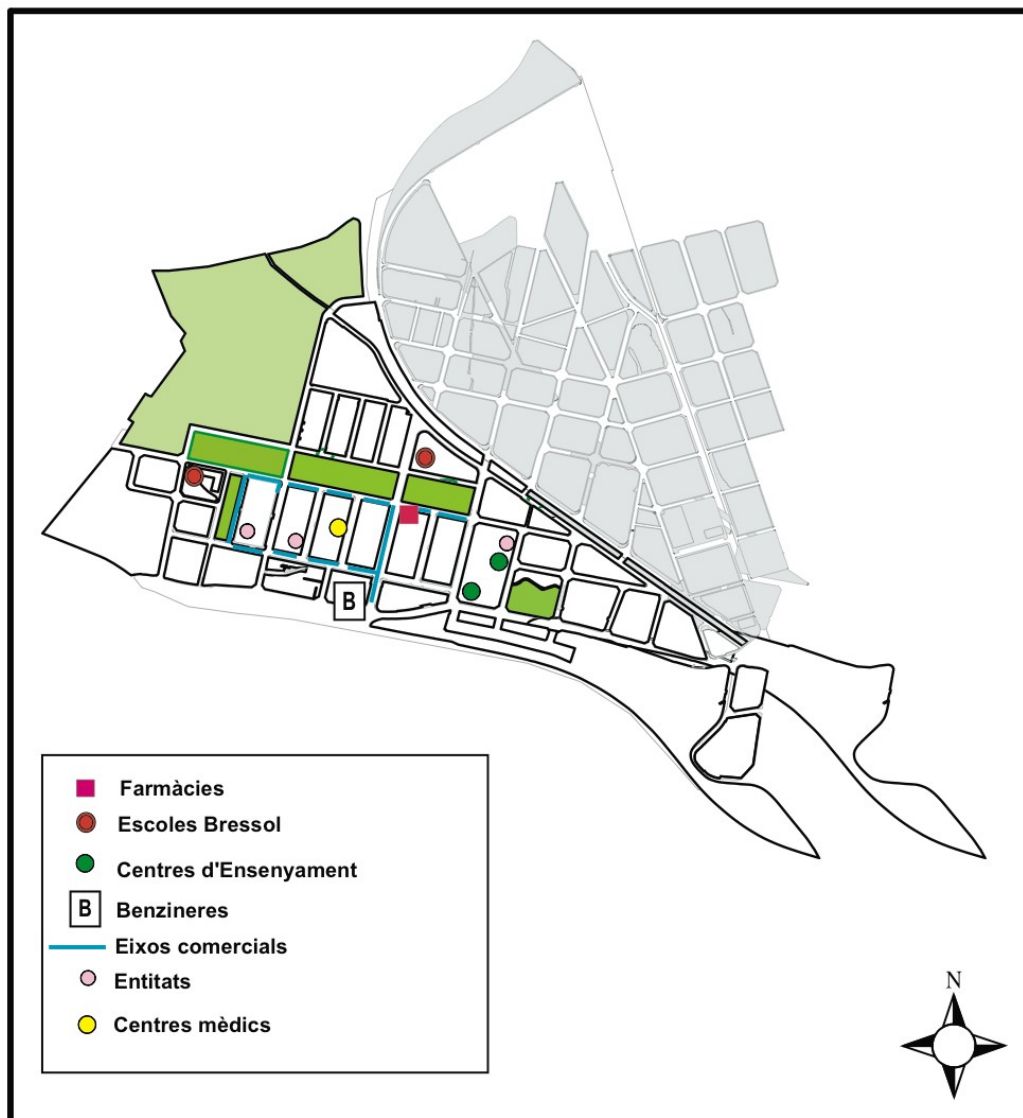
Oferta comercial al barri Roc Blanc:

Aquest barri és, de tots tres, el que presenta un volum d'oferta comercial més reduït, tant en nombre d'establiments, com pel que fa al ventall d'horaris que ofereixen. Per analitzar l'oferta horària del sector del comerç s'han analitzat concretament els horaris dels comerços localitzats en els principals eixos comercials del barri. Concretament inclourem en l'anàlisi els establiments comercials dels carrers següents: Sicília, Plaça del Roc Blanc, Carrasco i Formiguera, Pablo Iglesias i Salvador Seguí, destacats al Mapa 4.

Respecte als horaris entre setmana, majoritàriament els comerços obren a partir de dos quarts de deu, a excepció d'un forn de pa, dues llibreries i algun bar. Al migdia es troben oberts alguns comerços com ara el supermercat, la floristeria, els cafès i els bars. A la tarda, torna a començar la vida comercial a

Mapa 4. Localització dels serveis del barri Roc Blanc

Font: Elaboració pròpia a partir de les bases cartogràfiques del Servei de Cartografia de Terrassa

3.2. Els horaris dels centres escolars

3.2.1. El Pacte Nacional per a l'Educació

El període de realització d'aquest estudi ha coincidit en el temps amb el període de negociació final i aprovació del **Pacte Nacional per a l' Educació: més qualitat, més oportunitats**. Aquest document conté, entre moltes altres qüestions, referències clares a la durada i l'organització del temps escolar i són aquestes les que destacarem per la seva relació amb el tema de l'ús del temps en l'àmbit escolar. L'elaboració i discussió d'aquest Pacte ha desencadenat un intens debat social per part de les diferents parts afectades directament o indirecta, per aquest motiu cal esmentar que ha estat un procés en el que han

participat les famílies, els centres educatius, els professionals educatius, l'alumnat i els ajuntaments. Per arribar al text final ha calgut fer una gran tasca de cohesió vetllant sempre per conciliar els interessos de tothom.

D'entre els nombrosos aspectes inclosos en el Pacte Nacional per a l'Educació destaquem aquells que tenen una relació més directa amb les qüestions relatives a l'organització i l'ús del temps. Concretament ens referirem a la implantació de la sisena hora escolar, a l'increment de les plantilles, als ajuts per a l'acollida matinal, a l'obertura dels centres de l'1 de setembre fins al 30 de juny, amb la possibilitat d'ampliació fins al juliol, a l'increment de les beques de menjador i a l'establiment de convenis per més activitats extraescolars per infants i joves amb fins educatius i de cohesió social.

La proposta de la **sisena hora** neix amb l'objectiu d'equilibrar la diferència de 1.050 hores anuals de més que imparteixen els centres concertats en relació als centres públics, atès que aquests ja fa anys que tenen una hora més en el seu horari. A més de reforçar així el sistema educatiu es pretén que això contribueixi a la igualtat d'oportunitats. En concret suposarà passar a fer 30 hores de classe setmanals enlloc de les 25 que es feien fins ara. Amb la nova normativa, 25 hores setmanals seran per a les diferents matèries del pla docent i les altres cinc es destinaran a reforçar els coneixements bàsics (temps de lectura, de reforç...). Aquesta proposta es portarà a terme en dues fases. La primera fase d'aplicació de la sisena hora es desenvoluparà durant el curs 2006/2007 i s'aplicarà a les escoles dels municipis que són capitals de comarca i a les escoles dels municipis amb més de 10.000 habitants. La segona fase, projectada per al curs 2007/2008 suposarà la implantació de la sisena hora a la resta d'escoles de Catalunya. D'acord amb aquest nou marc les escoles públiques de la ciutat de Terrassa es beneficiaran d'aquesta mesura des del curs 2006/2007.

L'increment de la plantilla docent és imprescindible per dur a terme aquesta ampliació d'horari, però també reforçarà una política de reducció d'horari lectiu del professorat. Tot plegat suposarà una redistribució d'hores i taques i un increment de la plantilla que es calcula en 4.600 mestres més pel conjunt de Catalunya. Des de la perspectiva de l'organització social del temps una hora diària més de temps dels infants a l'escola incideix en l'organització horària familiar i social d'una manera percebuda majoritàriament com positiva, però això no es podia traduir en més hores lectives per als mestres, que també tenen una vida personal/familiar que s'ha de conciliar amb la professional.

L'organització i el suport als **serveis d'acollida matinal** també estan contemplats. El Pacte ressalta la importància que té la possibilitat de deixar als nens i les nenes a l'escola abans de l'inici de les classes. Aquest és un moment del dia cabdal en l'organització diària de les famílies per compatibilitzar els horaris laborals amb els horaris escolars. És per això que es destinarà un pressupost per augmentar el nombre de centres beneficiaris d'aquest servei, així com per millorar-ne la qualitat.

L'obertura dels centres escolars des de l'1 de setembre fins el 30 de juny és una altra de les novetats d'aquest document. Es contempla igualment la

possibilitat d'allargar el període d'obertura durant tot el mes de juliol. Aquesta mesura també està clarament relacionada amb les dificultats de les famílies a l'hora d'organitzar el temps dels infants en els períodes de vacances escolars, que només coincideixen parcialment amb les vacances laborals dels pares i les mares.

En la mateixa línia de donar suport a les famílies el Pacte inclou un **increment de les beques de menjador**. Aquesta mesura permet ampliar els beneficiaris/es del servei i per tant també contribueix a facilitar la gestió del temps quotidià per part de les famílies. Es pretén incrementar en un 50% les beques de menjador respecte a les del 2005, i a més es projecta un creixement sostingut d'aquesta partida fins el 2009.

Finalment el Pacte també preveu l'establiment de **convenis per a activitats extraescolars**. Es considera que el reforç d'aquest tipus d'activitats contribueix a millorar tant l'entorn educatiu com la cohesió social dels infants i les famílies. Aquestes activitats, desenvolupades en els centres escolars, no només aniran dirigides als nens i les nenes de primària sinó també als/les adolescents i joves. Alhora, aquestes activitats incideixen també en l'organització del temps quotidià de les famílies i en la conciliació de la vida laboral i familiar.

3.2.2. L'oferta d'horaris escolars a Terrassa

L'oferta d'horaris escolars a Terrassa varia força en funció de quin nivell educatiu es tracti i en funció de si es tracta de centres de titularitat pública o privada. No s'observen variacions destacables en relació a la pauta horària dels centres en els diferents barris, sinó que s'observa una pauta força comuna en els diferents barris de la ciutat analitzats, que creiem que és extensible al conjunt de la ciutat.

Cal assenyalar que, malgrat que l'administració local no té competències pel que fa a l'organització del temps escolar, des de l'Ajuntament de Terrassa s'ha intentat afavorir l'homogeneïtat dels horaris escolars en el conjunt de la ciutat. Per exemple, en relació a la pròxima implantació de la sisena hora a les escoles públiques s'ha intentat treballar, en el marc del Consell Escolar municipal, per aconseguir un horari homogeni al conjunt de la ciutat, fins i tot entre els centres públics i els privats. Malgrat els esforços fets per totes les parts per arribar a acords, acostuma a ser molt difícil introduir canvis i més aviat s'observa una gran rigidesa, una por a qualsevol modificació i una voluntat de mantenir la situació establerta sigui com sigui.

El Sr. Josep Pàmies², regidor d'Educació de l'Ajuntament de Terrassa, veu molt positivament el marc ofert pel nou Pacte Nacional per l'educació perquè sembla clar que els horaris actuals no satisfan ni als centres ni a les famílies. Tot i que des de l'Ajuntament ja fa temps que es plantegen propostes relacionades amb l'organització dels temps escolars i la seva flexibilització, el Pacte proporciona els instruments necessaris per dur a terme algunes d'aquestes propostes. Es

---

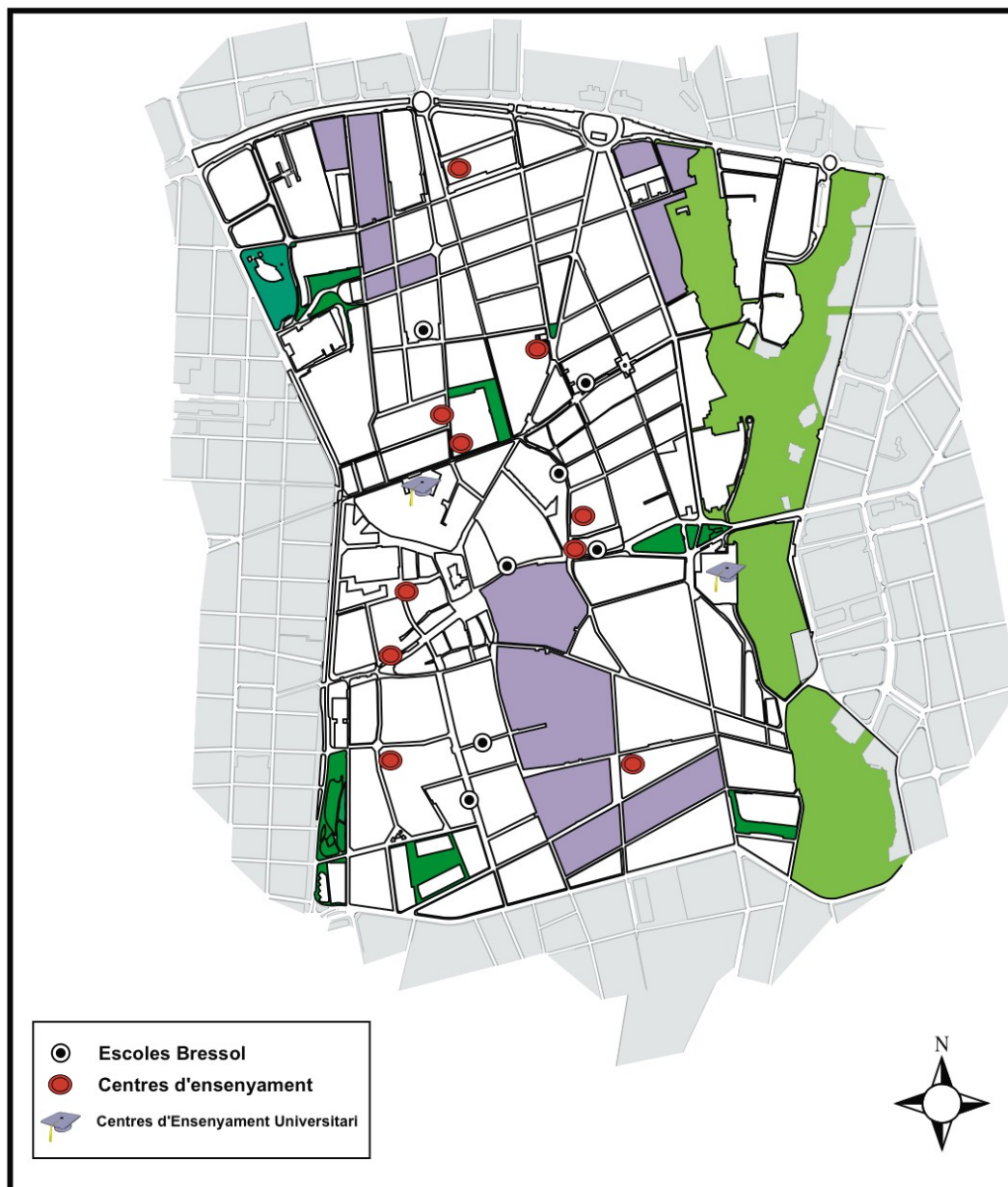
² Entrevista realitzada el dia 5 d'abril de 2006.

valora també molt positivament el reforç de l'oferta d'activitats extraescolars, habitualment organitzades per les AMPA (Associacions de Mares i Pares d'Alumnes) i aprovades pels Consells Escolars.

Passem a descriure a continuació quina és l'oferta horària dels centres educatius als diferents barris estudiats. Cal tenir present que el treball de camp corresponent a aquest capítol es va realitzar abans de l'acabament del curs escolar 2005-06 i quan encara es desconeixia de quina manera es faria l'aplicació de la novetat de la sisena hora als centres públics de primària. És per aquest motiu que la informació oferta i analitzada correspon a les dades del curs 2005-06. Cal tenir-ho en compte, tot i que en el cas dels centres de titularitat privada les variacions de cara al curs 2006-07 han estat mínimes o no n'hi ha hagut, els centres públics han ampliat l'horari de primària de cara al curs 2006-07 i per tant han hagut de fer petites variacions en les hores d'entrada i de sortida per adaptar els horaris a la nova normativa.

Oferta escolar al barri del Centre:

La distribució del nombre de centres educatius en aquest barri és força completa, variada i equilibrada en la seva distribució pel territori, encara que l'oferta és més completa a l'etapa de l'educació primària que no pas a la secundària.

Mapa 5. Localització dels serveis educatius del Barri Centre

Font: Elaboració pròpia a partir de les bases cartogràfiques del Servei de Cartografia de Terrassa

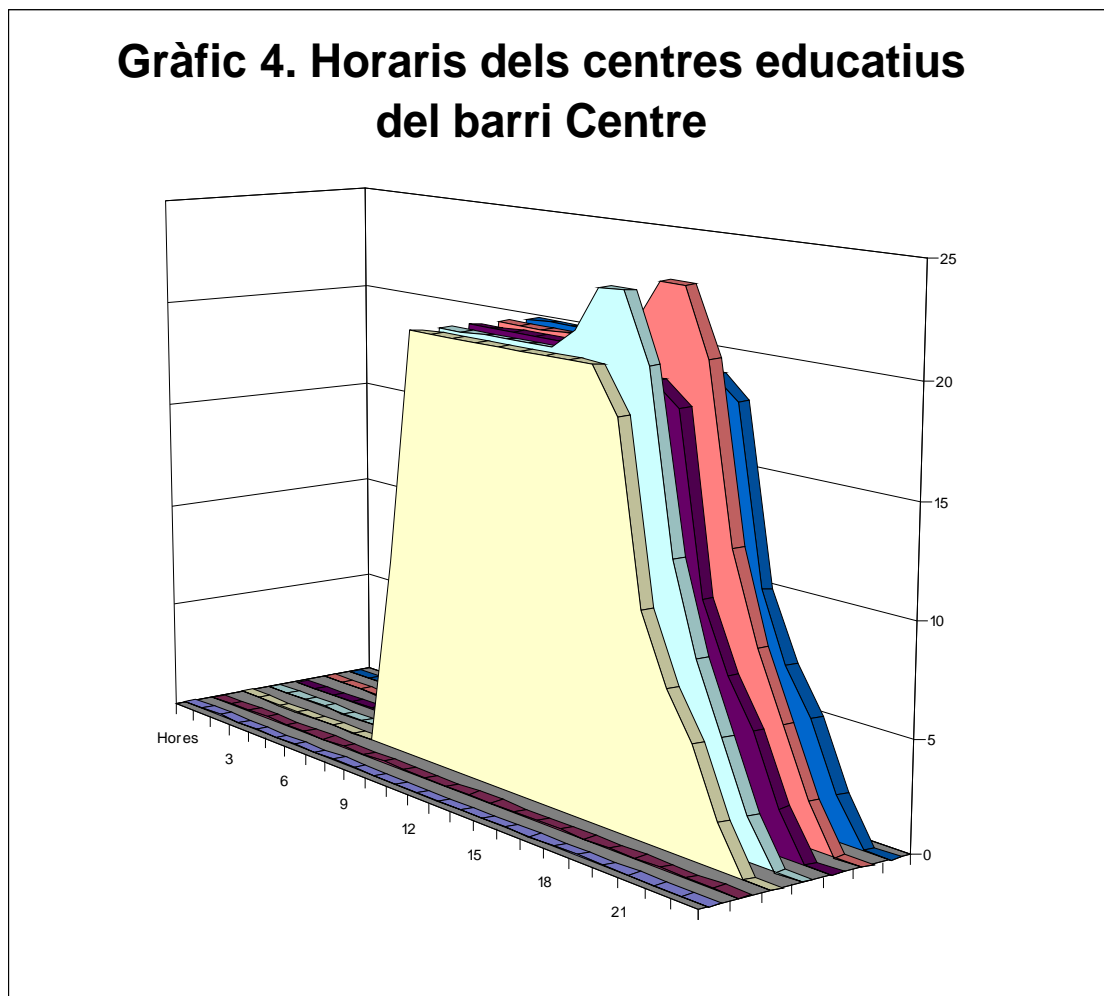
Els horaris també són prou diversificats, sobretot pel que fa a les escoles bressol i a nivell de primària. A més, val la pena destacar com un tret característic la important presència de centres de formació ocupacional en aquest barri, en concret vuit. També cal citar que hi ha una escola d'educació especial i una escola d'educació de persones adultes. Excepte els centres d'ocupació ocupacional i el d'educació de persones adultes, tots els centres escolars del barri Centre compten amb servei de menjador. El barri del Centre també compta amb dos centres universitaris.

Pel que fa l'oferta horària, l'horari més ampli és el que ofereixen les escoles bressol, que en tres casos obren abans de les vuit i la resta ho fan entre les vuit i dos quarts de nou. A la tarda la majoria de centres acaba el seu horari a les sis, però un dels centres allarga aquesta oferta fins a les set, sumant en total més de deu hores d'obertura diàries.

Pel que fa als centres de primària tots inicien el seu horari entre les vuit i les nou del matí i l'acaben entre les cinc i les sis de la tarda. Les diferències provenen fonamentalment de la titularitat de les escoles, atès que fins el curs 2005/2006 les escoles públiques feien una hora diària menys que les escoles de titularitat privada. Aquestes diferències s'escurçaran a partir del curs 2006/2007 amb la implantació de la sisena hora a les escoles públiques prevista pel Pacte Nacional per a l'Educació.

L'oferta horària de l'educació secundària varia força respecte a l'oferta dels centres de primària. La principal novetat és el fet de que alguns dies l'horari lectiu és limita al període del matí, concretament els dilluns, els dimecres i els divendres la jornada va de les vuit del matí a dos quarts de dues del migdia, mentre que els dimarts i dijous la jornada és de matí i tarda entre les vuit i un quart i mig de sis. D'altra banda els centres de formació ocupacional ofereixen horaris molt variats depenent dels continguts de les diferents ofertes formatives; potser el tret que més destaca és que majoritàriament ofereixen un horari de matí i tarda, excepte un centre que ofereix un horari continuat o intensiu. La informació detallada dels horaris del centres educatius del barri Centre els podeu trobar a la taula A4 dels annexos i de forma resumida al Gràfic 4.

Gràfic 4. Horaris dels centres educatius del barri Centre

Oferta escolar al barri d'Ègara:

El barri d'Ègara es troba en una situació intermitja pel que fa a l'oferta de centres escolars dels diferents nivells educatius. És a dir l'oferta no és tan àmplia com al barri del Centre, però és millor que la del barri de Roc Blanc. Al barri d'Ègara trobem dues escoles bressol, dos centres de primària i un centre d'educació secundària. Tots aquests centres, amb l'excepció d'una de les escoles bressol, ofereixen servei de menjador.

Pel que fa als horaris escolars que s'ofereixen es caracteritzen per la seva gran homogeneïtat. Tant els centres de primària com el de secundària ofereixen un horari que va de les nou del matí a les cinc de la tarda incloent la pausa del migdia. En el cas de les escoles bressol hi ha a possibilitat d'ampliar l'horari tant al matí com a la tarda en una de les dues escoles disponibles. També és destacable el fet que no hi ha cap centre que ofereixi horari continuat. La informació detallada dels horaris dels centres educatius del barri d'Ègara els podeu trobar a la taula A5 dels annexos.

Oferta escolar al barri de Roc Blanc:

El fet més destacable a l'hora d'analitzar l'oferta escolar del barri de Roc Blanc és la seva escassetat, sobretot al comparar-la amb l'abundant oferta del barri

Centre. Cal matisar que tanmateix el barri disposa de centres escolars molt propers, encara que estiguin localitzats en barris veïns. Concretament al barri de Roc Blanc només trobem dues escoles bressol i un centre de primària. Tots tres centres ofereixen servei de menjador.

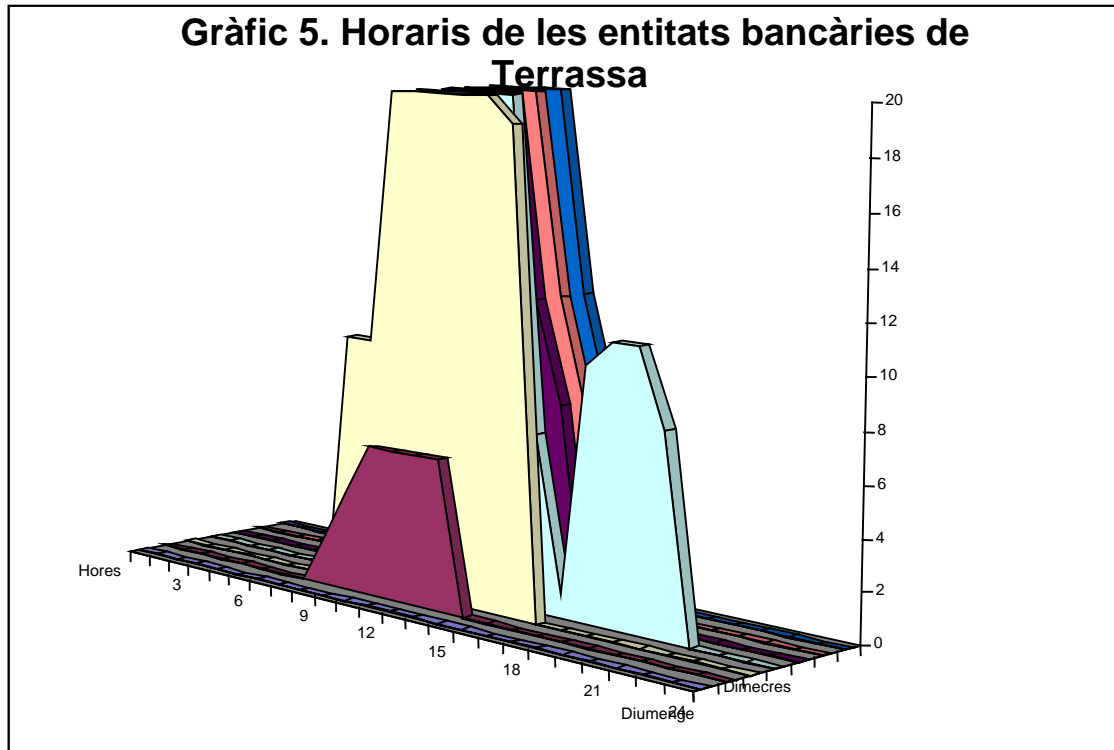
Pel que fa als horaris hi ha homogeneïtat total entre els tres centres pel que fa a l'horari de tarda, mentre que l'horari de matí és una mica més ampli en el cas del centre de primària que en el cas de les escoles bressol. La informació detallada dels horaris dels centres educatius del barri de Roc Blanc els podeu trobar a la taula A6 dels annexos.

El factor de l'homogeneïtat o l'heterogeneïtat d'horaris dóna lloc a valoracions contradictòries. D'entrada es pot pensar que l'homogeneïtat facilita la tasca de recollir els infants de l'escola i permet fer-la en un sol desplaçament; ara bé si l'homogeneïtat d'horaris entre centres de diferents nivells educatius és absoluta, com passa a Roc Blanc amb l'horari de tarda, es converteix en un problema perquè impossibilita a la persona encarregada de recollir els infants de ser a dos llocs al mateix temps i obliga a mobilitzar més d'una persona o a pagar serveis d'acolliment si és que n'hi ha de disponibles.

3.3. Els horaris d'altres serveis

3.3.1. Els horaris de les entitats financeres: bancs i caixes d'estalvis

Al conjunt de la ciutat de Terrassa trobem fins a dinou entitats financeres (bancs i caixes d'estalvi) diferents per abastir les necessitats de la població. Concretant pel cas de les nostres àrees d'estudi es comptabilitzen 48 oficines d'entitats bancàries al barri Centre, 4 al barri de Roc Blanc i cap al barri d'Ègara, distribució que mostra una forta desigualtat en l'accés a aquest servei, malgrat que els veïns d'aquest barri tinguin accés a les oficines dels barris veïns. Pel que fa a l'horari d'obertura ofert hi ha diferents modalitats.

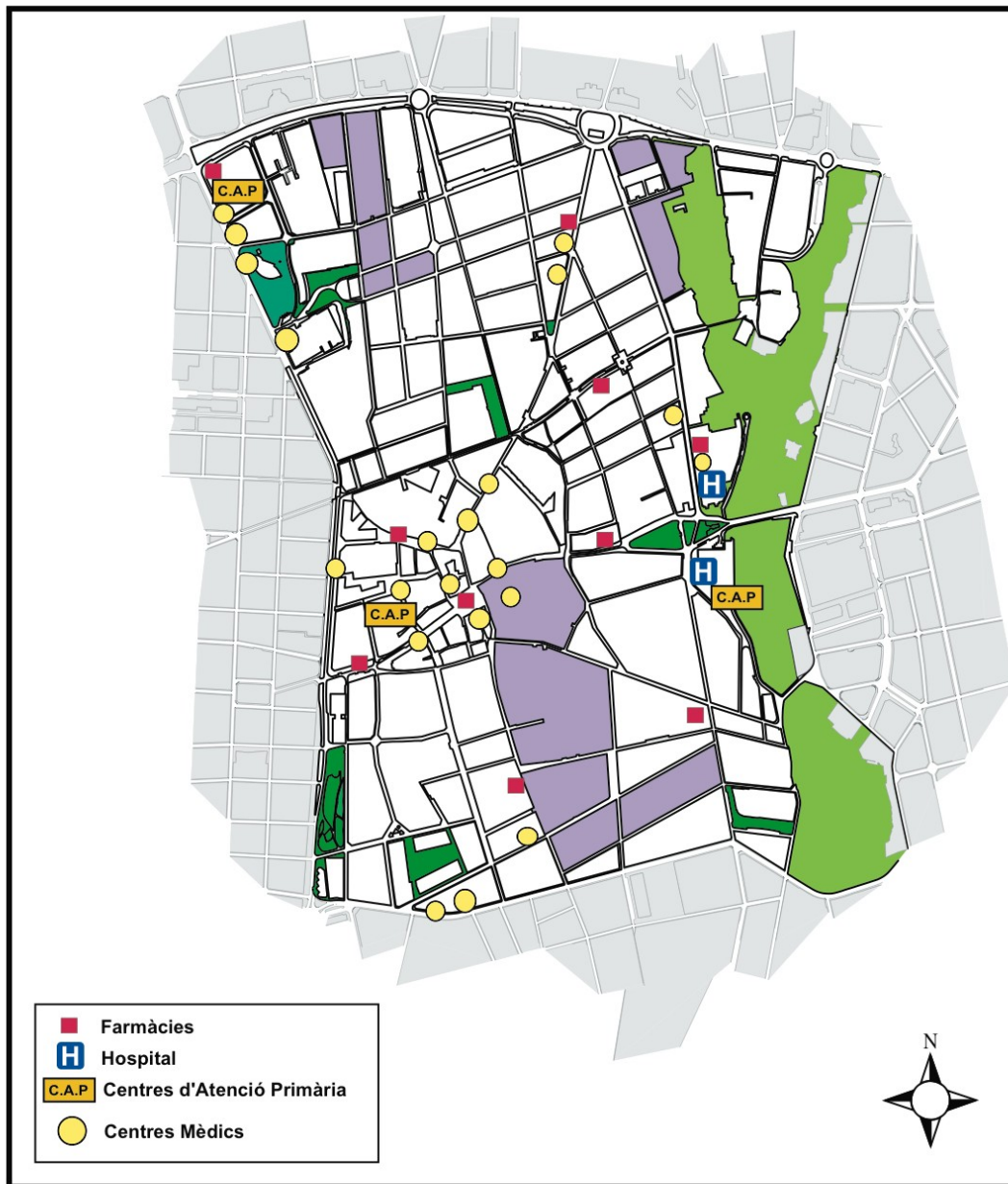

L'horari més freqüent, ofert per vuit entitats, és l'horari de matí de dilluns a divendres i el dijous a la tarda. D'altra banda hi ha sis entitats que ofereixen un horari de matí de dilluns a dissabte. Ara bé cada any, en el període comprès de l'1 d'abril al 30 de setembre hi ha entitats que deixen d'oferir el servei dels dijous a la tarda i del dissabte al matí i per tant limiten l'horari als matins de dilluns a divendres. De manera excepcional trobem una entitat que obre la tarda dels dijous durant tot l'any, però només el primer i últim dijous de cada mes, una altra entitat que limita l'obertura dels dijous a la tarda al període d'hivern, una altra entitat que manté l'obertura dels dissabtes al matí durant tot l'any. Finalment hi ha una entitat que distingeix l'horari segons els tipus de servei, el servei de caixa és obert els matins de dilluns a divendres, mentre que l'horari comercial és els dilluns, dimecres i dijous de 8.30 a 16.30 i els dimarts i divendres de 8.15 a 14. A la taula A7 dels annexos podeu trobar informació més tallada sobre els horaris practicats per les entitats financeres.

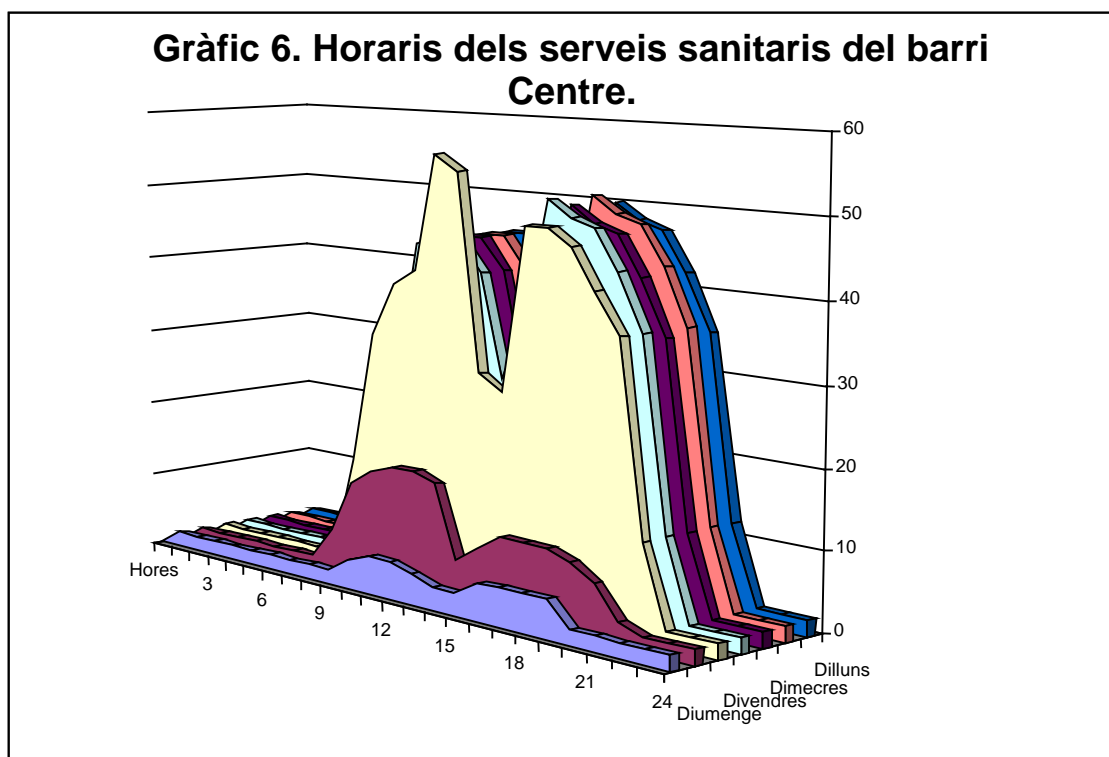
3.3.2. Els serveis sanitaris i les farmàcies

L'oferta de serveis sanitaris es troba molt concentrada al barri Centre, on s'hi han comptabilitzat fins a 53 punts de servei sanitari, comptant-hi els serveis dels Centres d'Assistència Primària (CAP en endavant), de les mútues, de les clíniques d'odontologia, oftalmologia, ginecologia, pediatria i medicina general. El ventall d'horaris ofert per aquests diferents serveis és amplíssim, el més habitual és que estiguin oberts tot el dia, com per exemple passa amb els CAP, mentre que els centres privats acostumen a tancar durant la pausa de migdia o bé obren només al matí o només a la tarda.

Mapa 6. Localització dels serveis sanitaris del barri Centre

Font: Elaboració pròpia a partir de les bases cartogràfiques del Servei de Cartografia de Terrassa

Al barri d'**Ègara** hi trobem un CAP obert de dilluns a divendres de 8h. a 20h. i una consulta mèdica privada que treballa en horari partit de matí i tarda de dilluns a divendres. Al barri de **Roc Blanc** únicament hi ha un servei de clínica dental que ofereix servei en horari partit de matí i tarda.

Un tipus d'establiment que es considera bàsic i que sovint s'utilitza com indicador de la qualitat de vida i el benestar de la població d'un determinat barri i/o població és el cas de les **farmàcies**. L'oferta d'establiments de farmàcia als barris estudiats és força desigual. El barri que en concentra més és el barri Centre, concretament deu establiments. Al barri de Roc Blanc només hi ha una única farmàcia i al barri d'Ègara no n'hi ha cap i la població s'ha desplaçar fins als barris veïns per accedir a aquest tipus de servei. Tal i com es recull a la llei de Comerç, aquests establiments es regeixen per un règim especial que estableix la regulació dels seus horaris i dies d'obertura, així com el règim de torns. Els horaris habitualment oferts per les farmàcies de Terrassa són des de les nou del matí fins a la una o les dues del migdia i de dos quarts de cinc o les cinc fins a dos quarts de nou, un horari per tant força semblant al que fan la resta d'establiments comercials. La majoria d'establiments de farmàcia tanquen els dissabtes a la tarda i els diumenges. Paral·lelament, en el cas del barri Centre, hi ha dos establiments que ofereixen un horari continuat al llarg de tot el dia i un cas en que el servei s'ofereix continuadament les 24 hores del dia tots els dies de l'any. La informació detallada dels horaris de les farmàcies la podeu trobar a la taula A8 dels annexos.

3.3.3. Els horaris dels serveis de transport

La ciutat de Terrassa disposa d'una àmplia oferta de transport públic. Si més no compta amb els serveis de la RENFE, els Ferrocarrils Catalans, les línies d'autobusos urbans i interurbans, autobusos nocturns, i servei de taxi.

Amb la **RENFE** Terrassa gaudeix de servei de transport en direcció a Barcelona des de les 4.40 fins a les 22.44 els dies feiners i de les 5.53 fins a les 22.44 els dissabtes i dies festius. El trajecte des de Barcelona en direcció a Terrassa va de les 5.35 fins a les 23.08 els dies feiners i des de les 5.56 fins a les 23.08 els dissabtes i dies festius. La freqüència de pas és d'uns 15 a 20 minuts en les hores puntes, i d'uns 25 a 30 minuts en la resta de franges horàries. Els dissabtes i dies festius la freqüència de pas és de 30 minuts. La informació detallada dels horaris de RENFE la podeu trobar a la taula A10 dels annexos.

Pel que fa als **Ferrocarrils de la Generalitat** els horaris de servei per fer el trajecte de Terrassa a Barcelona van de les 4.25 a la 1.07 els dies feiners. Els dissabtes i dies festius el mateix servei va de les 4.54 fins a la 1.17. En el cas del trajecte invers, és a dir de Barcelona a Terrassa el servei dels dies feiners va de les 5.00 a la 1.52 i el dels dissabtes i dies festius va de les 5.30 a la 1.52. La freqüència de pas de trens els dies laborables és d'uns 12 minuts la major part del dia, mentre que a la nit i a la matinada la freqüència de pas augmenta fins a 30 minuts. Els dissabtes i dies festius la freqüència de pas és d'uns 20 minuts durant el dia i de 30 a 40 minuts a la nit i a la matinada. La informació detallada dels horaris dels Ferrocarrils de la Generalitat la podeu trobar a la taula A11 dels annexos.

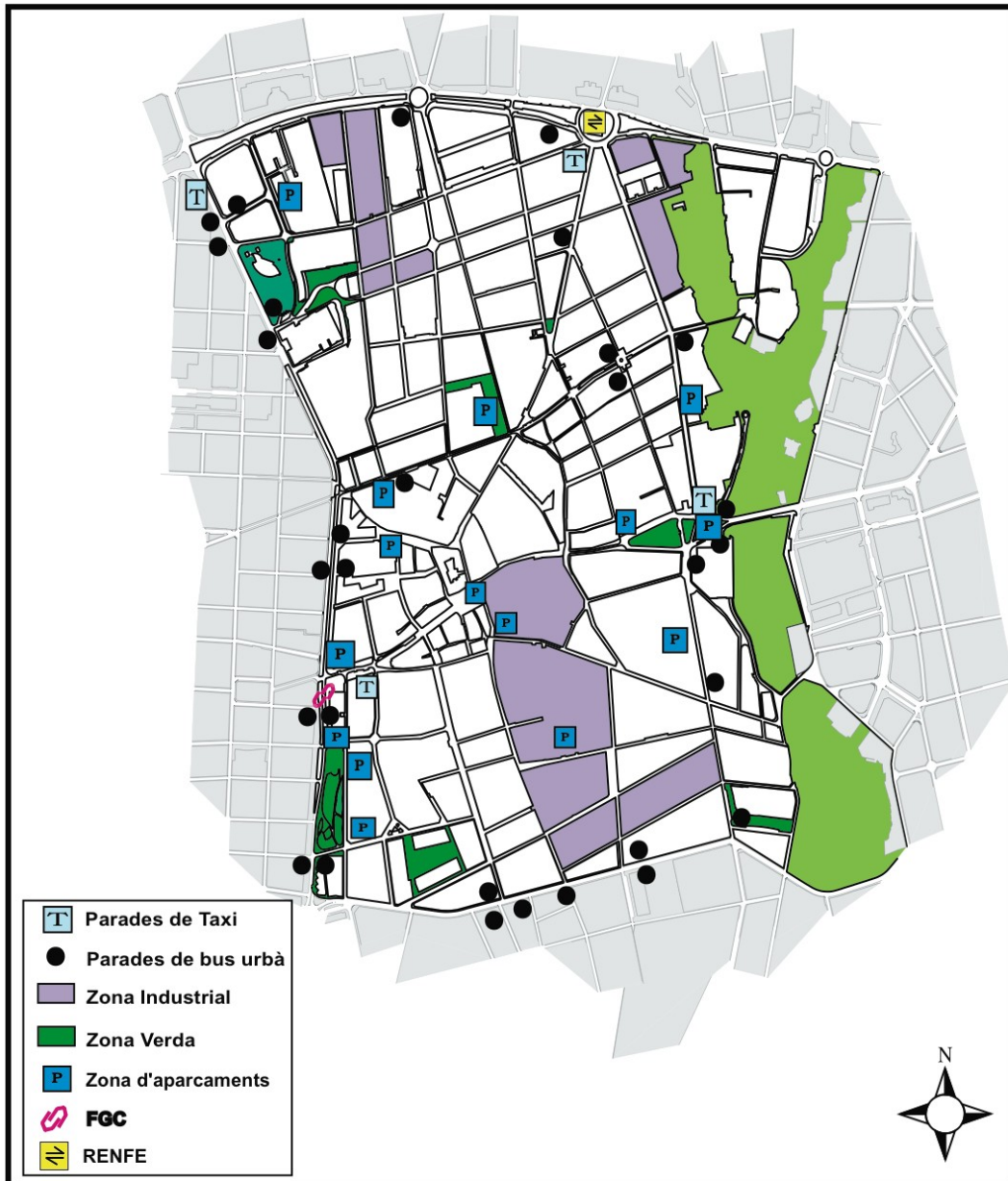
La xarxa **d'autobusos urbans** està constituïda per una 13 línies, que ofereixen horaris diferenciats. Les línies de la 1 a la 9 donen servei des de les 6 del matí aproximadament, mentre que en el cas de la línia 10 el servei s'inicia a les 7h. i les línies 11, 12, 13 funcionen des de les 8 del matí. L'hora d'acabament del servei també varia força segons les línies, però se situa al voltant de les 22h. pel darrer servei. La freqüència de pas és força variable segons la línia i segons les hores del dia. Els dissabtes el servei s'inicia aproximadament una hora més tard i els diumenges s'inicia aproximadament a les 8 del matí, mentre que els horaris d'acabament del servei força semblants als dels dies feiners, pel que fa a la freqüència de pas és d'uns 30 minuts. Cal assenyalar que els autobusos urbans no ofereixen servei nocturn. La informació detallada dels horaris dels autobusos urbans la podeu trobar a la taula A12 dels annexos.

La distribució de les parades i les línies que creuen cada barri presenten forces variacions entre els barris estudiats. El barri del Centre està molt ben comunicat, però el de Roc Blanc ho està menys i el d'Ègara la situació és encara pitjor. Per exemple si s'observa el nombre i la distribució de les parades d'autobús als mapes 8, 9 i 10 al Centre se'n compten 30, a Ègara només 5 i a Roc Blanc en trobem 9.

Els mateixos mapes també ens permeten veure on trobem parades de taxi, un servei que també és força desigual perquè al Centre en trobem fins a quatre, a

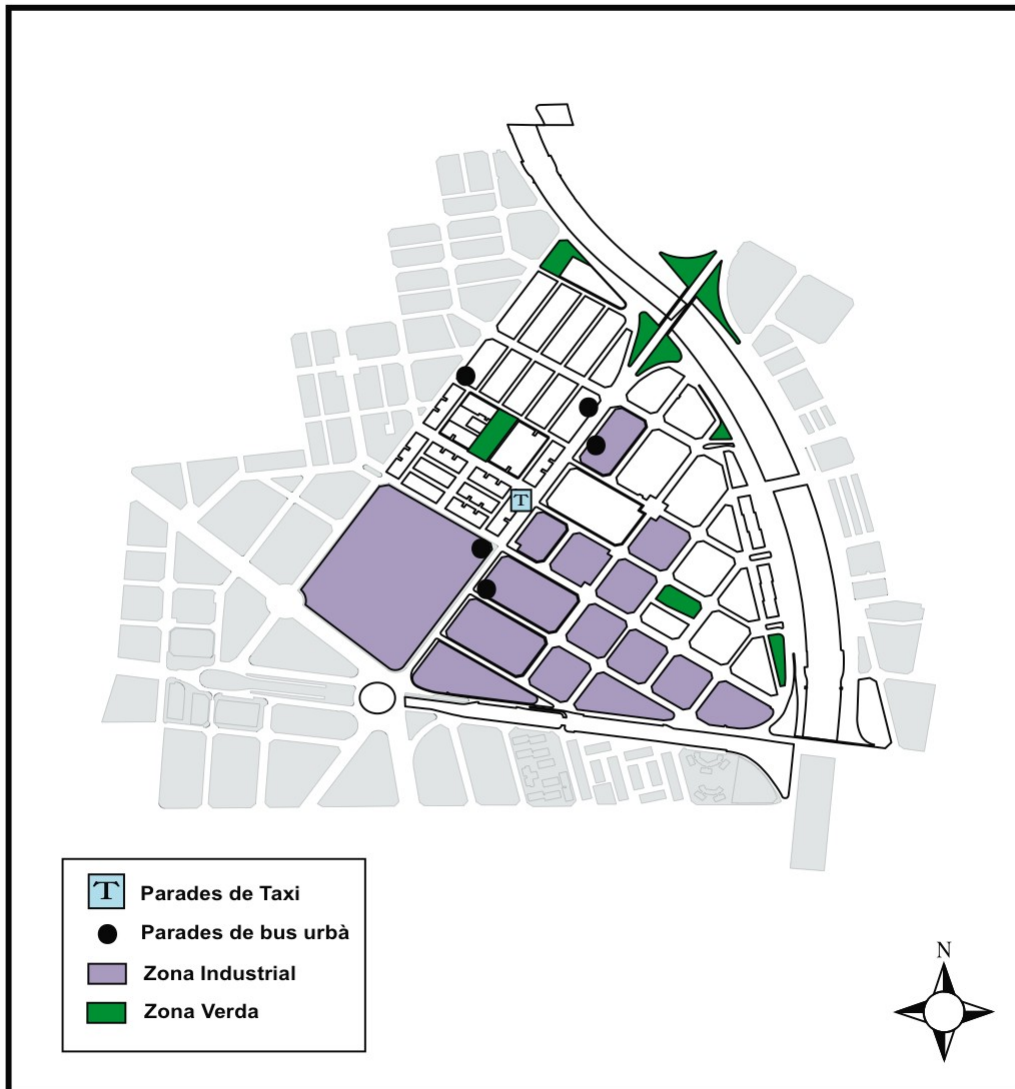
Ègara una única parada i a Roc Blanc no es disposa d'aquest servei. La majoria de parades de taxi ofereixen servei entre les 6.00 i les 24.00 i només excepcionalment s'ofereix el servei les 24 hores del dia.

Mapa 7. Localització dels serveis de transport al barri Centre

Font: Elaboració pròpia a partir de les bases cartogràfiques del Servei de Cartografia de Terrassa

Mapa 8. Localització dels serveis de transport del barri Ègara

Font: Elaboració pròpia a partir de les bases cartogràfiques del Servei de Cartografia de Terrassa

Mapa 9. Localització dels serveis de transport del barri Roc Blanc

Font: Elaboració pròpia a partir de les bases cartogràfiques del Servei de Cartografia de Terrassa

3.3.4. Els horaris de les entitats i associacions

Aquest capítol inclou una gran varietat d'entitats que a vegades tenen vocació de servei a un barri en concret i altres vegades són d'àmbit municipal o fins i tot més general. Estem fent referència a les associacions veïnals, organitzacions professionals, com ara cambres, gremis i col·legis professionals, entitats i associacions infantils i juvenils, associacions de gent gran, entitats esportives, entitats culturals i socials (centres cívics, colles, fundacions...), associacions de medi ambient, de dones, de comunicació i relacionades amb altres activitats d'oci en general. A l'observar l'oferta d'aquests tipus d'entitats el primer que destaca és, un cop més, la gran diferència en l'oferta entre els tres barris estudiats tal i com comentem més endavant.

Un cop més el barri que concentra el major nombre d'entitats és el barri del Centre. Cal tenir en compte que, d'entre les entitats que tenen la seva seu al barri Centre, moltes tenen com a àmbit d'actuació el conjunt de la ciutat. El fet que, malgrat ser d'àmbit municipal, es localitzin al barri del Centre es pot explicar per l'antiguitat de l'associació i per tant la creació de l'entitat prèvia a l'existència dels altres barris o bé per aprofitar precisament una millor accessibilitat pel conjunt de la ciutadania al situar-se en una àrea ben comunicada i de màxima centralitat.

Mapa 10. Localització de les entitats del barri Centre

Font: Elaboració pròpia a partir de les bases cartogràfiques del Servei de Cartografia de Terrassa

Als barri d'Ègara i Roc Blanc, en canvi, la presència d'entitats és força més reduïda i només funcionen en horari de tarda. Concretament a Ègara en trobem

setze: l'associació de veïns, la de comerciants, grups de dones, un esplai, una associació juvenil i grups esportius o culturals entre altres. A Roc Blanc la presència d'entitats és encara més escassa, n'hi trobem únicament sis: l'associació de veïns, la de comerciants, dos centres infantils i juvenils, una parròquia i un partit polític.

Les diferències observades en relació a la presència d'entitats als diferents barris impliquen que a la pràctica la població que resideix al barri Centre té més accessibilitat (en termes de menys temps i menys cost) a les entitats ciutadanes i per tant té més possibilitats de participar en el moviment associatiu de Terrassa que la població que resideix en els altres dos barris estudiats.

Establir quin és l'horari de la majoria d'aquestes entitats s'ha manifestat un objectiu impossible d'assolir. Les raons són variades: algunes d'aquestes entitats no disposen d'un local o seu social on localitzar-les, altres tenen local però no estan actives o fins i tot ja no existeixen o bé ha estat impossible parlar amb algun dels seus representants per obtenir la informació precisa. En altres casos sí que ha estat possible localitzar l'entitat o els seus representants, però les característiques de voluntariat, informalitat, irregularitat... fan que no tinguin cap horari d'atenció establert i s'organitzin depenent de les necessitats de les activitats concretes de cada moment.

Per als pocs casos en què sí que s'ha pogut fixar un horari s'observa que és força diferent dels altres casos horaris analitzats. En primer lloc pel que fa la durada o extensió de l'horari, que és més aviat reduïda; d'entre els diferents tipus d'entitats observades, les que presenten un horari més ampli són les associacions de gent gran, les de comerciants i els grups de dones. En segon lloc perquè com que les activitats de les entitats no acostumen a constituir l'activitat principal de les persones sòcies o usuàries i en molts casos es basa en el voluntariat, no sempre s'ofereix el servei en les hores centrals de la jornada i presenten un ventall d'horaris molt diversificat: n'hi ha que obren al matí, altres obren a la tarda i altres obren els caps de setmana. En els annexos podeu trobar els horaris de les entitats del barri Centre a la taula A13, del barri Ègara a la taula A14 i del barri de Roc Blanc a la taula A15, però únicament per aquells casos en que ha estat possible establir o conèixer un horari concret.

3.3.5. Els horaris d'altres serveis de la ciutat

A més dels horaris dels serveis citats amb anterioritat els ciutadans i ciutadanes dels barris objecte d'estudi han de recórrer a altres serveis que no es troben situats al propi barri, sinó que tenen característiques que els fan únics en el conjunt de la ciutat. Es poden trobar localitzats al barri Centre o a d'altres punts i barris de la ciutat, però serveixen al conjunt del municipi. Per això ens hi referirem ni que sigui de manera sintètica abans de cloure aquest capítol dedicat a analitzar l'oferta horària de Terrassa.

Alguns bons exemples del que anomenem serveis únics podrien ser la Funerària o bé el servei de correus, l'Oficina d'Atenció Ciutadana, Foment de Terrassa, l'Arxiu Municipal o el Museu Tèxtil. Tots aquests serveis, entre altres,

presenten característiques tan diversificades com els seus horaris. D'aquí que sigui pràcticament impossible fer-ne un comentari de conjunt i ens remetem a l'observació del gràfic de resum que ens mostra una activitat concentrada de dilluns a divendres i preferentment en la franja matinal. La informació detallada sobre el calaix de sastre que constitueixen tots aquests serveis la trobareu a la Taula A16 dels annexos.

